

Význam potápěčské turistiky se podceňuje

V průběhu práce na projektu Green Bubbles, který měl osvětlit, jaké problémy stojí v cestě tomu, aby správně fungovaly systémy potápěčské turistiky, vyšlo najevo, že k největším slabším patří nedostatečné vztahy mezi potápěči a místním obyvatelstvem, problémy s místní správou a administrativou a nedostatek podpory od úřadů a vědecké veřejnosti.

Potápěčská turistika napomáhá ochraně přírody a podporuje místní obce. V celosvětovém měřítku generuje miliardové zisky a velmi napomáhá místnímu hospodářství. Její potenciál, jako udržitelné formy turismu, však stále není dostatečně uznávaný.

Proto většinou nefunguje organizace turistiky s přístrojovým potápěním tak, jak by měla a následky toho nese potápěčský průmysl a všichni, kdo v něm pracují a využívají jeho služeb.

Projekt [Green Bubbles](#) financovaný Evropskou unií zaměřený na toto téma měl osvětlit, které problémy zabraňují zdravému fungování potápěčských ekosystémů. Cílem projektu bylo porozumět této problematice a navrhnout řešení za účelem stimulace růstu potápěčského průmyslu. Především v oblastech mořských chráněných oblastí, kde existují složité vztahy mezi jednotlivými subjekty, je důležité porozumět tomu, jak se potápěčský průmysl vzájemně ovlivňuje s faktory prostředí a společenskými a ekonomickými poměry.

Projekt se zaměřil na dva zcela rozdílné případy: mořskou chráněnou oblast Portofino v Itálii a mořskou chráněnou oblast Ponta do Ouro v rozvojové zemi Mosambik.

Byli přizváni místní organizátoři ponorů z obou zemí, aby se formou skupinových diskuzí a rozhovorů podělili o své pohledy na potápěčský průmysl. Zajímavé bylo, že odpovědi získané z různých částí zeměkoule se v mnohém shodovaly:

Problémy s místní správou

Organizátoři ponorů v Itálii i v Mosambiku se shodli na tom, že problémy s místní správou jsou na překážku správného fungování potápěčského turistického průmyslu. Přáli by si lepší vztahy s vedením mořských chráněných oblastí a s místními úřady - vztahy založené na spolehlivé spolupráci a komunikaci. Jako možné řešení uváděli větší transparentnost komunikace s příslušnými úřady a navrhovali, že by chtěli být zapojeni do plánování a řízení mořských chráněných oblastí.

Odtržení od místních lidí

Další často popisovaný problém byly nedostatečné vazby mezi členy místních obcí a místním potápěčským turistickým průmyslem. Je třeba udělat více pro lepší vzdělání návštěvníků i místních lidí, aby pochopili přínosy potápěčského turistického průmyslu pro jejich zemi. Navíc má tento průmysl potenciál podpořit ekonomický růst a vzdělávat veřejnost ve věcech ochrany prostředí.

Nedostatečné fungování mořských chráněných oblastí

Přestože jsou tyto oblasti často vnímány jako chráněné před lidskými zásahy, mají organizátoři potápění pocit, že ostatní odvětví průmyslu, např. rybolov, narušují fungování mořského prostředí a ohrožují tak

místní potápěčský průmysl. Navrhují pro zlepšení stavu přesnější místní a časové rozdělení chráněné oblasti na jednotlivá území určená k různým lidským aktivitám (zoning) a zvýšení ostrahy a ochrany životního prostředí.

Vědecká podpora

Organizátoři potápění si uvědomují, že vědecký pokrok přináší jejich průmyslu mnoho výhod, nicméně přesto mají pocit, že neexistují dostatečně silné vazby mezi vědeckou komunitou a průmyslem přístrojového potápění. Jako řešení doporučují větší zapojení vědecké komunity. Projekt jasně ukázal, že potápěčský průmysl stojí před mnohými výzvami, které je třeba zdolat, než budou dosaženy a dlouhodobě udrženy jeho cíle. Tyto výzvy lze řešit pouze s významnou podporou všech zúčastněných.

Jako zcela zásadní se jeví nutnost zajistit potápěčskému průmyslu pomoc na jeho cestě ke změnám, především proto, že skýtá nesmírný potenciál ke vzdělávání, ochraně a zachování prostředí, průzkumu, rozvoji a ekonomickému přínosu. Bude tento potenciál neustále potlačován nekonečnými komplikacemi, s kterými se musí vyrovnávat? Pojďme společně pracovat na tom, abychom zajistili, že se to nestane.

O autorce:

Doktorka Serena Lucrezi PhD. pracuje jako výzkumná pracovníce skupiny TREES (Tourism Research in Economic Environs and Society = skupina pro výzkum turismu ve vztahu k ekonomice a společnosti) Severozápadní Univerzity v Jihoafrické republice. Zabývá se ekologií písčinych pláží, ale její velkou zálibou je také výzkum přístrojového potápění, především lidských stránek tohoto sportu včetně toho, jak potápěči vnímají okolní prostředí. Zajímá se o jejich pohled na různá témata - od zachování podmořského prostředí, přes vztahy s místní správou až po správné chování se pod vodou. Je autorkou tří článků o přístrojovém potápění, které byly publikovány ve vědeckých časopisech a dalších článků uveřejněných v blozích a v online časopisech. V neposlední řadě se nedávno sama začala velice intenzivně věnovat potápění a potápí se i s konfigurací sidemount (tedy s lahvemi po stranách těla).

[Scuba diving tourism systems and sustainability: Perceptions by the scuba diving industry in two Marine Protected Areas](#) - celá publikace [Tourism Management](#), svazek 59, duben 2017, stránky 385-403.